

Title :	แผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมอาหารในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2
Subject Heading 1 :	
Subject Heading 2 :	
Source :	เจียงรายนิวส์ (หน้าที่ 10)
Date :	เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 วันที่ 30 ฉบับที่ 0512

คุยกับ... ดร.ปรีชา

ตอนที่ 1

แผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมอาหารในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2

(ขอขอบคุณ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย ที่ได้ให้ความไว้วางใจให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในการดำเนินโครงการจัดทำแผนแม่บทฯ นี้ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัชฌิมา นราติศร เป็นผู้จัดการโครงการ)

แผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมอาหารในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2 ฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือการพัฒนาเมืองอาหารที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดฉบับหนึ่ง เพราะได้จัดทำขึ้นมาจากกระบวนการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) จากภาคสนาม และจากการวิเคราะห์สถานการณ์จริงทุกจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยมีจุดเน้นคือ การนำแนวคิด “ประเทศไทย 4.0” และ “Thailand Food Valley” มาเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมอาหารในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอน บน 2 ซึ่งมีความแตกต่างไปจากการจัดทำแผนแม่บทฯ ทั่วไป ด้วยเป้าหมายตัวกำหนดดังกล่าว ทำให้แผนแม่บทฯ นี้มีลักษณะเป็นแผนพัฒนาเชิงรุก (Proactive Development Plan) ที่ต้องการมุ่งไปสู่เป้าหมายเป็นสำคัญ การจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับนี้ เป็นเสมือนการจัดทำชุดการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารประจำจังหวัด หรือ “เมืองอุตสาหกรรมอาหาร” โดยมีรากฐานของความพร้อมหรือจุดแข็งในแต่ละด้านคือ (1) สภาพภูมิศาสตร์ (2) วัตถุดิบ (3) ความสามารถในการผลิต (4) ศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์เครื่องมือ เทคโนโลยี (5) ช่องทางการจำหน่าย (6) การคมนาคมขนส่ง (7) มูลค่าการขายหรือรายได้สูงมากกว่าทุน และ (8) ความพร้อมของแรงงานในอนาคต ซึ่งสาระสำคัญ 8 ประการ ดังกล่าว ได้นำมาใช้เป็นฐานในการกำหนดการจัดทำแผนแม่บทฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะทางด้านภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองในแต่ละจังหวัด ได้ถูกหยิบยกขึ้นมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่า (Value Creation) ให้กับอาหารพื้นถิ่น/อาหารชนเผ่า สร้างนวัตกรรมอาหารพื้นถิ่นและอาหารเพื่ออนาคต ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถใน

การแข่งขัน ซึ่งการนำเอาแนวคิด Thailand Food Valley มาเป็นกรอบการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร จะเป็นจุดเปลี่ยนของการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารของพื้นที่ 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยการมีทุนทางวัฒนธรรมของการผลิตอาหารพื้นบ้านจากวัตถุดิบท้องถิ่นจะเป็นจุดแข็งซึ่งสามารถขยายต่อยอดและสร้างสรรค์ให้เป็นจุดขายที่สำคัญได้

ประโยชน์ที่พึงได้จากการเป็น “เมืองอุตสาหกรรมอาหาร” คือ การส่งเสริมอาหารที่เป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เป็นสินค้าการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงอาหารพื้นถิ่นกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นทางเลือกที่มีความเป็นไปได้สูง เพราะกระแสการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้น การพัฒนา การปรับปรุง และสร้างนวัตกรรมอาหาร เป็นประเด็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องยกระดับประเภทและชนิดของอาหารท้องถิ่น รวมทั้งผลิตภัณฑ์สินค้าด้านอาหารที่แปรรูปมาจากพืช ผักและผลไม้ ซึ่งผู้ประกอบการมีความรู้พื้นฐานอยู่แล้ว ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย และได้รับการรับรองมาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนาในด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สร้างสัญลักษณ์ที่มีความน่าสนใจ ประทับใจจะเป็นการสร้างโอกาสที่จะนำไปสู่การยอมรับความเป็นมาตรฐานสากลการที่รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแบบ “กลุ่มจังหวัด” เป็นกลุ่มเป้าหมาย ถือเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นการถ่ายเท และการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ ซึ่งเป็นเครือข่ายที่จะช่วยเสริมสร้างทรัพยากรและฐานความรู้ ในการจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับนี้ จึงให้ความสำคัญต่อการมีเครือข่ายความร่วมมือโดยมีเป้าหมายเพื่อการแข่งขัน ดังนั้น “กลุ่มจังหวัด” จึงเป็นคำสำคัญ (Keyword) ของการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร ตามหลักโซ่อุปทานด้านอาหาร ตั้งแต่คุณภาพและความพอเพียงของวัตถุดิบ การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว กระบวนการผลิต การแปรรูป การบรรจุ และการจำหน่าย การรวมกลุ่มจังหวัดภายใต้กรอบของกระทรวงมหาดไทย จะช่วยให้แผนแม่บทฯ สามารถเคลื่อนไปได้ตามข้อตกลงระหว่างกันของผู้บริหารระดับสูงของแต่ละจังหวัด ดังนั้น แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ จึงไม่ใช่เป็นของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่เป็นของทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เป็นแผนแม่บทฯ ที่เน้นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม ภาครัฐ และภาคเอกชนทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องนำไปสังเคราะห์ ต่อยอด และนำไปปรับใช้ จึงจะทำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมสาระสำคัญประการหนึ่งของแผนแม่บทฯ นี้ คือ การเสนอให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด ในลักษณะของการเป็นที่เลี้ยง การวิจัย การให้ความรู้ การฝึกอบรม และการเพิ่มทักษะฝีมือแรงงาน เป็นต้น ดังนั้น สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น เช่น โครงการพัฒนารูปแบบ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้า การวิจัยเพื่อสร้างระบบการควบคุมคุณภาพให้มีมาตรฐาน การวิจัยเพื่อเพิ่มพูนผลผลิต การวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสายพันธุ์ ต่อไป